

ارمنی‌ها

سراپی در نرسیان

ترجمه

دکتر رقیه بهزادی

انتشارات طوری

سرشناسه	: در نرسیان، سرارپی، ۱۸۹۶-م.
عنوان و نام پدیدآور	: Der Nersessian, Sirarpie / ارمنی‌ها / سرارپی در نرسیان؛ ترجمه رقیه بهزادی
مشخصات نشر	: تهران: طهوری، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۸ ص: مصور: ۲۱/۵×۱۲/۵ س.م.
شابک	: ۱-۱۲-۵۹۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۷۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا.
یادداشت	: عنوان اصلی: The Armenians, 1970.
یادداشت	: کتاب حاضر اولین بار با عنوان "ارمنیان" منتشر شده است.
یادداشت	: کتاب حاضر در سال‌های مختلف توسط ناشرین و مترجمین متفاوت منتشر شده است.
عنوان دیگر	: ارمنیان.
موضوع	: ارامنه--تاریخ.
موضوع	: ارمنستان--تاریخ.
موضوع	: ارمنستان--تمدن.
شناسه افزودن	: بهزادی، رقیه، ۱۳۱۱-، مترجم.
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۰ الف DS۱۷۱/د۴
رده‌بندی دیویی	: ۹۵۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۶۶۰۸۲۵

خیابان انقلاب - شماره ۱۳۰۴ - صندوق پستی ۱۶۴۸-۱۳۱۴۵

تلفن: ۶۶۴۰۶۳۳۰ - فکس: ۶۶۴۸۰۰۱۸

ارمنی‌ها

سرارپی در نرسیان

ترجمه: دکتر رقیه بهزادی

حروف‌نگاری، صفحه‌آرایی: مژگان جعفری کزازی

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۰

صحافی: کاوا

چاپ: گلشن

شابک ۱-۱۲-۵۹۱۱-۶۰۰-۹۷۸-۷۸-۹۷۸-۵۹۱۱-۱۲-۱ ISBN 978-600-5911-12-1

کلیه حقوق چاپ و نشر برای انتشارات طهوری محفوظ است.

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۹	درباره مؤلف
۱۱	فهرست لوح‌ها
۱۵	فهرست تصاویر
۱۷	فصل اول - سرزمین نخستین و ساکنان آن
۲۹	فصل دوم - تاریخ ارمنستان
۵۲	فصل سوم - دولت سلطنتی کیلیکیه
۶۹	فصل چهارم - جامعه و اقتصاد
۹۱	فصل پنجم - دین
۹۹	فصل ششم - ادبیات و دانش
۱۲۱	فصل هفتم - معماری
۱۴۵	فصل هشتم - تندیس‌سازی
۱۶۹	فصل نهم - نقاشی
۱۹۱	یادداشت لوح‌ها
۲۰۵	لوح‌ها
۲۵۹	فهرست اعلام

درباره مؤلف

سرارپی در نرسیسیان Sirarpie Der Nersessian متولد ارمنستان و تبعه دولت فرانسه بود. وی در دانشگاه سوربن به تحصیل تاریخ و تاریخ هنر پرداخت و در سال ۱۹۳۶ از این دانشگاه به دریافت دکترای ادبیات نایل آمد. از سال ۱۹۲۶ تا سال ۱۹۲۹ در مدرسه مطالعات عالی پاریس متصدی کنفرانس‌ها بود. در سال ۱۹۳۰ به کالج ولزلی Wellesley رفت و در ولزلی ماساچوست، نخست به عنوان دانشیار و سپس به عنوان استاد هنر به کار پرداخت. از سال ۱۹۳۷ تا سال ۱۹۴۶ به ریاست گروه هنر موزه فارنزورث Farnsworth منصوب شد و در سال ۱۹۴۶ به عنوان استاد هنر بیزانس و باستان‌شناسی در دومازتون اوکس Dumbarton تعیین گردید و به عضویت دانشکده هنر و علوم در دانشگاه هاروارد درآمد. وی در سال ۱۹۶۳ با عنوان استاد ممتاز بازنشسته شد. استاد در نرسیسیان در دانشگاه‌های مختلف در آمریکا و فرانسه سخنرانی نموده و در هر دو کشور از لحاظ دانشگاهی مقامی ارجمند یافت. وی عضو آکادمی قرون وسطا در آمریکا و نیز عضو انجمن ملی عتیقه‌شناسان فرانسه و عضو فرهنگستان علوم ایران در ارمنستان به شمار می‌رفت. پس از بازنشستگی، تمامی آثار خود را وقف کتابخانه ماتناداران کرد و مرگ وی در سال ۱۹۸۹ به زندگی پر ثمرش خاتمه داد.

فهرست لوح‌ها

۱. منظره کوه آرارات
۲. استحکامات در آنی
۳. تندیس کوچک مفرغین از اورارتو
۴. جام کوچک زرین از اوایل عصر مفرغ
۵. سر تندیس مفرغین از آفرودیت
۶. سکه‌های کیلیکیه‌ای
۷. پارچه ابریشمی از جلد یک نسخه ارمنی
۸. ویرانه‌های یک پرستشگاه در گارنی
۹. کلیسای سده هفتم در مرن
۱۰. کلیسای بزرگ در تالین
۱۱. کلیسای بزرگ سده هفتم در آشتاراک
۱۲. کلیسای بزرگ سده هفتم در ماستارا
۱۳. کلیسای بزرگ در آنی از طرف شمال غربی
۱۴. کلیسای هریپ سیمه در واغارشاپات
۱۵. کلیسای «نجات دهنده» در آنی
۱۶. کلیسای بزرگ در فارص

۱۷. کلیسای «صلیب مقدس» در آغتامار
۱۸. کلیسای مارماشن
۱۹. کفش کن ضمیمه شده به کلیسای «حواریون مقدس»، در آنی
۲۰. کلیسای مریم عذرا در آماغو-نوراوانک
۲۱. برج ناقوسی و کلیسای «علامت مقدس» در هاغبات
۲۲. بخش‌هایی از پیشانی معبد در گارنی
۲۳. سرستون ایونایی از معبد در گارنی
۲۴. چهار درهمی از تیگران کبیر
۲۵. بخشی فوقانی یک سنگ یادمانی در تتالین
۲۶. بخش خلفی همان سنگ
۲۷. پایه همان سنگ یادمانی
۲۸. سنگ یادمانی دیگر از تتالین
۲۹. بخشی از نعل در گاه از سنگ یافت شده نزدیک دوین
۳۰. کلیسایی در مرن جزئیات نعل در گاه
۳۱. کلیسای زوارتانوتس؛ سرستون یکی از ستون‌ها
۳۲. سرستون سبد مانند که بر روی آن طومارهایی به سبک ایونایی قرار دارد
۳۳. کلیسای بزرگ در تتالین، طاق‌های کور
۳۴. کلیسای «صلیب مقدس» در آغتامار، نمای شرقی
۳۵. کلیسای «صلیب مقدس» در آغتامار، جزئیات نمای جنوبی
۳۶. کلیسای «صلیب مقدس» در آغتامار، نمای غربی
۳۷. تندیس شاه گاگیگک اول
۳۸. کلیسای «علامت مقدس» در هاغبات، جزئیات از نمای شرقی
۳۹. سنگ یادمانی از صومعه سانهین
۴۰. سنگ یادمانی از سده سیزدهم در هاغبات
۴۱. حجاری در سینه ستوری از سده چهاردهم
۴۲. دروازه‌های چوبی حکاکی شده از سده دوازدهم

۴۳. جعبهٔ سیمین برای اشیای متبرکه از سدهٔ سیزدهم
۴۴. همان جعبهٔ اشیای متبرکه با دو جناح بسته شده
۴۵. جلد سیمین یک نسخهٔ خطی از سدهٔ سیزدهم
۴۶. بخشی از نقاشی در محراب کلیسای لمبات
۴۷. بخورسوز مفرغین یافت شده در آنی
۴۸. جلد عاجی از انجیل اچمیادزین، بخش رویی
۴۹. انجیل اچمیادزین، تصویر مریم عذرا و کودک
۵۰. انجیل اچمیادزین، مجوسان در حال نیایش
۵۱. انجیل ترابوزان، تجلی مسیح
۵۲. انجیل ملکه «ملکه» صعود مسیح به آسمان
۵۳. همان انجیل، پلکان نامهٔ ائوسپیوس با منظره‌ای از رود نیل
۵۴. انجیل ترابوزان، میز قانون
۵۵. انجیل گائیک شاه قارص، خانوادهٔ سلطنتی
۵۶. انجیل مورخ (۱۰۳۸)، غسل تعمید مسیح
۵۷. انجیل موعنی، آخرین عشای ربّانی
۵۸. منظره‌ای از انجیل «مترجمان»
۵۹. منظره‌ای از انجیل مصّور به وسیلهٔ آواگ
۶۰. تورات مصّور از سدهٔ سیزدهم
۶۱. نقاشی از کلیسای گریگوری مقدس در آنی
۶۲. نقاشی از کلیسای ویران شده در آنی
۶۳. انجیل کیلیکیه‌ای از سدهٔ دوازدهم
۶۴. صفحه‌ای از انجیل سدهٔ سیزدهم
۶۵. میز قانون کلیسایی از انجیل کیلیکیه‌ای سدهٔ سیزدهم
۶۶. تصویر نرسی از نازک
۶۷. صفحه‌ای از انجیل سدهٔ سیزدهم
۶۸. تولد عیسی از یک انجیل سدهٔ سیزدهم

۶۹. انجیل مصّور در سده سیزدهم معروف به انجیل کیلیکیه‌ای
۷۰. تصویری از انجیل سده چهاردهم
۷۱. منظرهٔ تصلیب مسیح از انجیل سده سیزدهم
۷۲. صفحه‌ای از انجیل سده سیزدهم
۷۳. تصویری از کتاب سرود از سده چهاردهم
۷۴. تصویری از انجیل سده سیزدهم
۷۵. ۷۶ تصویرهایی از انجیل‌های کیلیکیه‌ای
۷۷. ۷۸. تصویرهایی از انجیل‌های سده سیزدهم

فهرست تصاویر

۱. نقشه ارمنستان و سرزمین های مجاور ۱۹
۲. ویشاپ های شماه های ۳ و ۲ یافت شده در ایمرزک ۲۲
۳. نقش بر روی کلاهخود مفرغین از سردوری دوم ۲۶
۴. نقشه آنی ۵۱
۵. نقشه کیلیکیه و سرزمین های مجاور ۵۸
۶. سکه کیوریکه دوم ۸۴
۷. الفبای ارمنی ۱۰۷
۸. نقشه گرمابه ها در گارنی ۱۲۴
۹. کلیسای آوان ۱۲۶
۱۰. باسیلیکای ادهروک ۱۲۸
۱۱. کلیسای تنالیش ۱۲۹
۱۲. کلیسای مرن ۱۲۹
۱۳. کلیسای تنالین ۱۲۹
۱۴. کلیسای آرتائیک ۱۲۹
۱۵. نقشه و بخشی از کلیسای زواتانوتس ۱۳۳، ۱۳۲
۱۶. واغارشاپات، نقشه کلیسای هریپ سیمه مقدس ۱۳۵
۱۷. واغارشاپات، طرح کلیسای هریپ سیمه مقدس ۱۳۵

۱۳۶. ۲۱. کلیسای آنی
۱۳۷. ۲۲. آنی، کلیسای «نجات دهنده»
۱۳۷. ۲۳. آنی، کلیسای گریگوری از ابو غمرنتس
۱۳۸. ۲۴. آغنامار، کلیسای صلیب مقدس
۱۳۸. ۲۵. کلیسای مارماشن
۱۳۹. ۲۶. صومعه‌ساناهین
۱۴۰. ۲۷، ۲۸. آنی، کلیسای کوچک «چوپانان»
۱۴۲. ۲۹. هاغبات، کفش کن
۱۴۸. ۳۰. حجاری روی صخره از بایزید
۱۴۹. ۳۱. نقش برجسته از هیو گایوم
۱۵۰. ۳۲. سرهای سنگی از دومین
۱۵۲. ۳۳. سنگ بنای یادمانی از تالین
۱۵۴. ۳۴. کلیسای پتغنی
۱۵۵. ۳۵. کلیسای زوارتانوتس، تصویر نقش شده در یکی از پشت بغل‌ها
۱۵۵. ۳۶. کلیسای زوارتانوتس، حجاری یوهان معمار
۱۶۱. ۳۷. کلیسای «باکره سفید» سیونیک، تصویر مؤسس
۱۷۰. ۳۸. گارنی، جزئیات سنگفرش موزاییک
۱۷۹. ۳۹. مینیاتورهای انجیل گاییک شاه قارص
۱۸۲. ۴۰-۴۴. تصاویر نقاشی شده انجیل هاغبات
۱۸۵. ۴۵-۴۶. جزئیات نسخه‌مصور
۱۸۵. ۴۷. حروف اول انجیل لوقا
۱۸۷. ۴۸. جزئیات انجیل «روشنگر»
۱۸۹. ۴۹. حرف E آغازین از همان نسخه
۱۹۰. ۵۰. جزئیات از انجیل «روشنگر»